

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/17/2019
Identifikačné číslo spisu: 7018200014
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018200014.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky) MIP STAV, s.r.o., so sídlom Školská 174/57, 044 11 Trstené pri Hornáde, IČO: 31 682 715, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO, s.r.o., so sídlom Cimborkova 13, 040 01 Košice, proti žalovanému Národnému inšpektorátu práce, so sídlom Masarykova 10, 041 01 Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: PO/BEZ/2017/1852, O-665/2017 zo dňa 8. novembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/4/2018-52 zo dňa 24. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Inšpektorát práce Košice, ako prvoinštančný správny orgán, rozhodnutím č. 444/16/O-2 zo dňa 14.08.2017 uložil žalobkyni pokutu vo výške 8.000 € podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“) za porušenie povinností stanovených predpismi uvedenými v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 125/2006 Z.z. konkrétne:

§ 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z.z.“) spočívajúce v tom, že žalobkyňa porušila zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že dňa 08.07.2016 o 09.45 hod. využívala závislú prácu fyzických osôb F. K., A. K., O. L. a J. L., ktorí pre ňu vykonávali zemné a čistiace práce za bagrom na stavbe: BC Business center, Južná trieda 117, Košice a mali s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, a to dohody o

pracovnej činnosti a nespĺnila si povinnosť podľa osobitného predpisu (§ 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Kontrolou bolo zistené, že F. K. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 11.26 hod., A. K. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 10.19 hod., O. L. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 11.26 hod., J. L.X. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 10.19 hod.

2. Na odvolanie žalobkyne žalovaný napadnutým rozhodnutím č.: PO/BEZ/2017/1852, O-665/2017 zo dňa 08.11.2017 prvoinštančné rozhodnutie potvrdil a odvolanie zamietol.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a tiež konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo v medziach podanej žaloby a dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne a v súlade s platnou právnou úpravou, a preto aj preskúmané rozhodnutia sú vecne správne a zákonné. V správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci a na jeho základe bol vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Rozhodnutia zodpovedajú zákonu aj po formálnej stránke. Žalovaný sa podľa názoru krajského súdu dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami vznesenými žalobkyňou v podanom odvolaní, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, a to citáciou dotknutých právnych noriem, ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávaný prípad.

5. Vyhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo aj vo vzájomnej súvislosti dospel krajský súd k záveru, že argumentácia žalobkyne nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých žalovaný zamietol jej odvolanie a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvej inštancie potvrdil. V konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, že žalobkyňa spáchala predmetný správny delikt tak, ako bol špecifikovaný v rozhodnutí správneho orgánu prvej inštancie i žalovaného.

6. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne týkajúcej sa nezákonnosti dôkazov vykonaných v tzv. predsprávnom konaní, t. j. v priebehu výkonu inšpekcie, keďže podľa jej názoru realizovaná kontrola dňa 08.07.2016 ani priebehom, ani výsledkom nezodpovedala správne poriadku, ani jeho základným zásadám, ani čl. 6 Dohovoru a ani čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, a preto dôkazy získané počas kontroly nemôžu byť podkladom pre uloženie pokuty, túto správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Krajský súd poukázal na to, že výkon inšpekcie práce sa neriadi ustanoveniami správneho poriadku. Ustanovenia správneho poriadku sa vzťahujú len na konanie špecifikované v § 21 ods. 3 veta prvá zákona č. 125/2006 Z.z. Inšpektori práce v preskúvanom prípade postupovali pri výkone inšpekcie práce v súlade s ustanoveniami zákona č. 125/2006 Z.z., vyžiadali od žalobkyne ako zamestnávateľa predloženie dokumentácie, záznamov a iných podkladov potrebných na výkon inšpekcie práce, vyžiadali od nej informácie a vysvetlenia a po zistení nedostatkov u kontrolovaného subjektu vypracovali protokol, ktorý prerokovali so štatutárnym zástupcom zamestnávateľa. Samotný protokol z výkonu inšpekcie práce obsahujúci opis zistených skutočností, ktoré boli vyhodnotené ako porušenie predpisov, ktoré boli predmetom kontroly, listinné dôkazy, z ktorých inšpektori práce vychádzali, stanovisko, resp. vyjadrenie zamestnávateľa boli podkladom pre vydanie prvoinštančného rozhodnutia i rozhodnutia žalovaného. Predmetný protokol nesporne preukazoval protiprávne konanie žalobkyne ako zamestnávateľa spočívajúce v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania vo vzťahu k menovaným zamestnancom (§ 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b) zák. č. 82/2005 Z.z. v znení účinnom v čase spáchania predmetného správneho deliktu). Námietka žalobkyne, že výkon inšpekcie práce (kontrola) sa uskutočnila v rozpore so správnym poriadkom a jeho zásadami, teda nie je spôsobilá vyvodit' záver, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je nezákonné. Správny súd v tejto súvislosti zdôraznil, že správne konanie v predmetnej veci sa začalo až vydaním Oznámenia o začatí správneho konania.

7. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že správne orgány vychádzali iba z dôkazov, vykonaných v priebehu inšpekcie a nevyhodnotili dôkazy, ktoré boli vykonané v priebehu správneho konania, t. j. výsluchy svedkov, obsah ktorých odporuje obsahu vyjadrení, učených v priebehu výkonu inšpekcie (zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzických osôb na pracovisku, zápisnice o podaní informácie zamestnávateľom) tvrdiac, že rozpory neboli v správnom konaní odstránené, ani túto žalobnú námietku nebolo možné akceptovať. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí správnych orgánov dôkazy, ktoré boli vykonané najmä na nariadenom ústnom pojednávaní dňa 03.04.2017 na základe návrhu žalobkyne, vyhodnotili, a to takým spôsobom, že ich neakceptovali a svoje stanovisko v tejto súvislosti dostatočným spôsobom aj odôvodnili, keď konštatovali, že uvedené fyzické osoby začali s výkonom dohodnutej práce pre účastníka konania ešte pred ich samotným prihlásením do registra poistencov, čo potvrdzujú zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku zo dňa 08.07.2016 vyhotovené inšpektormi práce priamo na mieste samom počas výkonu inšpekcie a opatrené vlastnoručnými podpismi kontrolovaných fyzických osôb, pričom z týchto vyplýva, že uvedené osoby začali s výkonom práce pre účastníka konania už od 8.00 hod. a pokiaľ ide o O. L., tento začal s výkonom dohodnutej práce od 9.00 hod. Tvrdenia žalobkyne, že uvedené osoby pre žalobkyňu v predmetný deň nevykonávali žiadne práce, ale že len boli pripravení začať pracovať, vyhodnotili ako účelové a zavádzajúce a to aj z toho dôvodu, že účastník konania k zmene svojich pôvodných tvrdení uvedených v štádiu výkonu inšpekcie pristúpil až v rámci začatého správneho konania, tzn. až po takmer troch mesiacoch od výkonu inšpekcie práce a navyše vykazujú diametrálne odlišnú výpovednú hodnotu oproti skutkovým zisteniam získaným počas výkonu inšpekcie. Prvotné podané informácie považoval správny orgán za hodnoverné a pravdivé, keďže boli podané intuitívne bez možnosti akéhokoľvek zavádzania či špekulovania a vzájomného sa ovplyvňovania. S touto argumentáciou sa správny súd v celom rozsahu stotožnil a zároveň na jej podporu poukazuje aj na zápisnicu o podaní informácie zamestnávateľom zo dňa 08.07.2016, do ktorej O. O. v rozpore s jeho výpoveďou na ústnom pojednávaní dňa 03.04.2017 uviedol, že menované 4 fyzické osoby vykonávajú práce na stavbe BC Business center Rastislavova Košice oddnes 08.07.2016 cca od 9.00 hod., že on ich tam priviezol, majú robiť pre MIP Stav, pracovné nástroje sú tiež uvedenej firmy a má s nimi objednávku. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala jednoduchosťou týchto fyzických osôb, ktoré podpísali nevediac čo podpisujú a že títo odpovedali iba na položené otázky a svoje odpovede nerozvíjali v zmysle ich svedeckých výpovedí na ústnom pojednávaní, uvedené je ťažké predpokladať u O. O., ktorý mal rovnako možnosť v priebehu inšpekcie inšpektorom ozrejiť všetky okolnosti týkajúce sa prítomnosti uvedených fyzických osôb na pracovisku tak, ako to učinil na ústnom pojednávaní. Z uvedeného hľadiska je irelevantným aj tvrdenie žalobkyne, že jej konateľ v čase spisovania zápisnice o podaní informácie zamestnávateľom pri výkone inšpekcie práce uviedol v nej uvedené skutočnosti v dôsledku svojej neinformovanosti.

8. Žalobkyňa v žalobe argumentovala, že nie je subjektom, ktorý porušuje zákaz nelegálneho zamestnávania, pretože sa nevyhýba plneniu daňových a odvodových povinností voči štátu, objekt chránený zákonom nebol zasiahnutý a pre posúdenie vzniknutej situácie ako nelegálneho zamestnávania chýba materiálna stránka vytýkaného správneho deliktu, pretože legitímne sledovaný cieľ a účel dotknutej právnej úpravy nebol nijako narušený. Aj túto námietku žalobkyne vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú. Plne sa stotožnil so záverom žalovaného aj prvoinštančného správneho orgánu, že žalobkyňa tým, že dňa 08.07.2016 využívala závislú prácu zamestnancov, s ktorými mala založený pracovnoprávny vzťah na základe dohôd o pracovnej činnosti zo dňa 07.07.2016, resp. 08.07.2016 so začiatkom výkonu práce dňa 08.07.2016, nespĺnila si oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu, keďže ich nenahlásila do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia najneskôr pred začiatkom výkonu činnosti, ale ich preukázateľne nahlásila, a to v prípade F. K. dňa 08.07.2016 až o 11.26 hod., O. L. 08.07.2016 až o 11.26 hod., A. K. dňa 08.07.2016 až o 10.19 hod. a J. L. dňa 08.07.2016 o 10.19 hod., teda až po začatí výkonu dohodnutej práce týmito fyzickými osobami, naplnila svojím konaním znaky skutkovej podstaty nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. a porušila tak zákaz nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z., t. j. spáchala správny delikt, za ktorý jej orgán verejnej správy bol povinný uložiť sankciu podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z.

Skutočnosť, že žalobkyňa si splnila túto zákonom stanovenú povinnosť neskôr, ani dôvody alebo okolnosti, pre ktoré menované osoby do registra poistencov v zmysle § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1. zák. č. 461/2003 Z.z. neprihlásila v lehote stanovenej v danom ustanovení nemôže ovplyvniť záver žalovaného, že žalobkyňa svojím konaním naplnila definíciu nelegálneho zamestnávania, t. j. porušila zákaz nelegálneho zamestnávania. Takýto výklad by bol v rozpore s textom právnej normy. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala, že zákon je potrebné vykladať a následne aplikovať s ohľadom na skutočný účel zákona a nie čisto formalisticky, správny súd uviedol, že žalovaný takýmto spôsobom postupoval a vo vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam preskúmaného prípadu správne posúdil konanie žalobkyne ako nelegálne zamestnávanie.

9. Správny súd sa stotožnil aj s argumentáciou žalovaného, podľa ktorej zákon č. 82/2005 Z.z. neumožňuje orgánu verejnej správy skúmať, či bol objekt ochrany zasiahnutý, t. j. či došlo alebo nedošlo k ukráteniu na poistnom. Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v spojení so zákonom o inšpekcii práce vymedzuje zodpovednosť za správny delikt nelegálneho zamestnávania na princípe objektívnej zodpovednosti, bez možnosti liberácie a pre príslušné orgány verejnej správy zakotvuje povinnosť každé zistené protiprávne konanie sankcionovať bez možnosti zohľadnenia materiálneho korektívu správneho deliktu. Vzhľadom na to, že v danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť, pri posudzovaní zisteného porušenia právnych povinností sú právne bezvýznamné okolnosti, za ktorých k spáchaniu správneho deliktu došlo vrátane zavinenia. Uvedené môže mať vplyv iba na výšku uloženej sankcie.

10. Žalobkyni bola za správny delikt nelegálneho zamestnávania uložená pokuta vo výške 8.000 €. Podľa názoru správneho súdu výška pokuty, ktorá bola žalobkyni uložená blízko dolnej hranice stanovenej sadzby je primeraná, odráža mieru porušenia povinnosti žalobkyne a následkov, ktoré z tohto porušenia vyplynuli a nemožno ju považovať za neprimerane vysokú ani za zvlášť zaťažujúcu alebo za likvidačnú. Zároveň spĺňa aj požiadavku preventívneho pôsobenia na zamestnávateľa na dodržiavanie povinností.

11. Podľa názoru správneho súdu správne orgány pri jej ukladaní zohľadnili všetky zákonom stanovené kritériá, ktoré má na mysli § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z.z. pre určovanie výšky pokuty, ako aj účel, ktorý má sankcia na úseku všeobecnej i generálnej prevencie splniť. Pri jej ukladaní zohľadnili, že porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania je závažným porušením povinností s prihliadnutím na závažnosť sociálnych dopadov na zamestnancov a prihliadli na to, že toto protiprávne konanie trvalo iba krátky čas, že išlo o prvé porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany účastníka konania a predmetný nedostatok bol po kontrole bezodkladne odstránený. Úvahy správneho orgánu o výške pokuty sú racionálne, ucelené a v súlade so zásadami logiky. Správne orgány nevybočili z medzí správneho uváženia, ani ho nezneužili. Vychádzajúc z uvedeného zohľadnil preventívnu úlohu postihu, ktorá nespočíva len v jeho účinku voči žalobkyni, ale musí mať silu odradiť nezákonného postupu aj nositeľov rovnakých zákonných povinností; a tento účinok potom môže vyvolať len postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu a musí byť znateľný v majetkovej sfére delikventa, teda výška uloženej sankcie nemôže byť pre delikventa zanedbateľná a nutne tak musí v sebe abstrahovať aj represívnu zložku. V opačnom prípade by totiž postihu delikventa chýbal zmysel.

12. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 a 168 S.s.p. tak, že účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

13. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), h) S.s.p., v ktorej navrhla kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

14. Sťažovateľka namietala neaplikáciu základných trestných zásad na konanie o správnych deliktach.

Namietala aj nevyvrátenie tvrdení, že vyslúchané osoby nepracovali a len čakali na pokyn na pridelenie práce. Ďalšie námietky sa týkali nevysporiadania sa krajského súdu so všetkými žalobnými námietkami sťažovateľky. Sťažovateľka sa nestotožnila ani s odôvodnením výšky uloženej pokuty, ktoré považuje za nešpecifické, všeobecné a nesprávne.

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. júna 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

17. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania rozhodnutí správnych orgánov o uložení pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 125/2006 Z.z. za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil krajský súd zo zistení uvedených sťažovateľkou a správnymi orgánmi, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

18. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 125/2006 Z.z. inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania

19. Podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur.

20. Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

22. Podľa § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2, okrem zamestnanca v právnom vzťahu na základe ním určenej dohody o brigádnickej práci študentov podľa § 227a, na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca najneskôr v deň nasledujúci po zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol, a oznámiť zmeny v údajoch uvedených v § 232 ods. 2 písm. a) až c).

23. Kasačný súd dospel zhodne ako krajský súd k záveru, že správne orgány oboch inštancií postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľky zamietol.

24. Teória správneho práva hmotného vymedzuje správny delikt ako protiprávne konanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon, a za ktoré ukladá správny orgán sankciu ustanovenú normou správneho práva. Z uvedenej definície sa odvodzujú všeobecné pojmové znaky, medzi ktoré okrem iného patrí aj sankcia (sankcionovateľnosť). To znamená, že právo spája s každým správnym deliktom konkrétnu sankciu (trest).

25. Je nevyhnutné, aby správny orgán odôvodnil prečo ukladá sankciu a súčasne odôvodnil aj jej výšku. Pokuty nesmú byť ukladané ľubovoľne, ale v rámci správneho uváženia, ktoré správny orgán náležitým spôsobom odôvodní. Pri preskúmaní výšky uloženej pokuty je potrebné vychádzať zo základných rovín pôsobenia sankcie - individuálnej a generálnej, pričom v preskúmanej veci, podľa názoru kasačného súdu, nebola pokuta uložená v zjavne neprimeranej výške vo vzťahu k spáchanému správnemu deliktu. V danom prípade v zmysle § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. správny orgán mohol uložiť pokutu od 2.000 € až do výšky 200.000 €, pričom v prípade nelegálneho zamestnávania dvoch a viac fyzických osôb súčasne najmenej 5.000 €. V danom prípade prvoinštančný správny orgán uložil pokutu vo výške 8.000,- €, teda na dolnej hranici zákonom stanovenej sadzby. Uložená pokuta je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a plní úlohu výchovnú aj represívnu. Uložená pokuta plní tiež preventívnu úlohu, najmä vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálne pôsobenie), ktorých musí mať silu odradiť od protiprávneho postupu. Vzhľadom na uvedené považuje rovnako ako krajský súd aj kasačný súd výšku uloženej pokuty za adekvátnu i dostatočne správnymi orgánmi odôvodnenú, a to v súlade s § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z.z.

26. Kasačný súd tiež skúmal, či neskorší právny predpis neobsahuje takú právnu úpravu, ktorá by pre sťažovateľku umožňovala uloženie inej, priaznivejšej sankcie, alebo či vôbec je v čase rozhodovania skutok kladený sťažovateľke za vinu protiprávnym činom. Na túto skutočnosť sú povinné správne orgány prihliadať počas celého správneho konania (aj odvolacieho); rovnako to platí pre správne súdy. Tiež na tomto mieste kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 120/2010 zo dňa 12. mája 2010, v zmysle ktorého každý má právo na rozhodnutie podľa relevantnej právnej normy a ak došlo k zmene právnej úpravy, všeobecný súd musí na túto skutočnosť reagovať.

27. V tejto súvislosti kasačný súd konštatuje, že oproti právnemu stavu ku dňu rozhodovania prvoinštančného správneho orgánu (14.08.2017) i žalovaného (08.11.2017) došlo s účinnosťou od 01.01.2018 k zmene v tom, že § 7ca zákona č. 82/2005 Z.z. v spojení s § 2 ods. 2 bod b) zákona č. 82/2005 Z.z. v prospech zamestnávateľov predĺžilo lehotu na prihlásenie zamestnanca do registra sociálneho poistenia, a teda lehotu, od ktorej sa výkon závislej činnosti bez prihlásenia do príslušného registra považuje za nelegálne zamestnávanie, na 7 dní od vzniku zákonnej povinnosti s tým, že v prípade ak kontrola začala pred uplynutím sedemdňovej lehoty, pre zabezpečenie beztrestnosti musí k prihláseniu

dôjsť pred začatím tejto kontroly.

28. Z vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nesporne vyplýva, že na účely skúmania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je žiaduce eliminovať určité situácie oneskoreného ohlásenia vzniku pracovnoprávneho vzťahu a štátnozamestnaneckého pomeru do príslušného registra Sociálnej poisťovne a vylúčiť prípady, keď zamestnávateľ túto povinnosť sám a bez zistenia nesplnenia tejto povinnosti kontrolnými orgánmi splnil len s malým oneskorením.

29. V predmetnej veci mal kasačný súd za preukázané, že sťažovateľka dňa 08.07.2016 o 09:45 hod. v čase kontroly využívala závislú prácu štyroch fyzických osôb F. K., A. K., O. L. a J. L., ktorí pre ňu vykonávali zemné a čistiace práce za bagrom na stavbe: BC Business center. Menovaní mali so sťažovateľkou založený pracovnoprávny vzťah na základe dohody o pracovnej činnosti zo dňa 08.07.2016 a A. K.Č. zo dňa 07.07.2016, pracovnoprávny vzťah začínal dňa 08.07.2016, pričom sťažovateľka si nespĺnila včas oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni, čo je porušením § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z. Nesplnenie si oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu bolo preukázané elektronickým výpisom z registra Sociálnej poisťovne, z ktorého vyplýva, že F. K. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 11:26 hod., A. K. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 10:19 hod., O. L.X. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 11:26 hod. a J.Š. L. bol prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 o 10:19 hod., teda až po začatí výkonu práce a po začatí kontroly. Na sťažovateľku preto nebolo možné aplikovať novelou zavedené posunutie hranice administratívnej zodpovednosti za správny delikt.

30. V súvislosti s uvedenými kasačnými dôvodmi kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sa v podstate neodlišovala od dôvodov podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, s relevantnými dôvodmi ktorej sa krajský súd v dostatočnom rozsahu vysporiadal, pričom jeho skutkové zistenia aj právne závery považuje kasačný súd za vecne správne. V aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia, ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

31. Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným spisovým materiálom zdôrazňuje, že sťažovateľka nevyvrátila žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa podrobne zaoberal všetkými podstatnými žalobnými námietkami a dospel k správne nálezom, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona, pričom svoj právny záver, s ktorým sa kasačný súd stotožnil, aj náležitým spôsobom odôvodnil. Kasačný súd má rovnako za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd. Žalovaný postupoval v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Kasačný súd sa tak v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami orgánov verejnej správy ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu.

32. Prioritne kasačný súd musí vyjadriť súhlas s názorom krajského súdu, že správnymi orgánmi bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľka ako zamestnávateľ využívala závislú prácu fyzických osôb F. K., A. K., O. L. a J. L., ktorí pre zamestnávateľa dňa 08.07.2016 o 09:45 hod. vykonávali zemné a čistiace práce za bagrom na stavbe: BC Business center, mali s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu (Dohoda o pracovnej činnosti) a nespĺnila povinnosť podľa osobitného predpisu (zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Kontrolou v

Sociálnej poisťovni bolo zistené, že fyzická osoba F. K. bol zamestnávateľom prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 až o 11:26 hod., A. K. bol zamestnávateľom prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 až o 10:19 hod., O. L. bol zamestnávateľom prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 až o 11:26 hod. a J. L. bol zamestnávateľom prihlásený do registra Sociálnej poisťovne dňa 08.07.2016 až o 10:19 hod. Správne orgány pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádzali z viacerých dôkazov, a to zo Zápisnic o podaní informácie, z dohôd o pracovnej činnosti, ako aj z výpisov z registra Sociálnej poisťovne. Z takto získaných dôkazov považuje aj kasačný súd skutkový stav za náležite zistený a preukázaný a správne orgány dospeli k správne záveru, že zo strany sťažovateľky došlo k porušeniu zákazu nelegálneho zamestnávania v zmysle § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z.z.

33. Kasačný súd ďalej poukazuje na to, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte a uložení sankcie pre nedostatok špeciálnej úpravy administratívneho trestania je postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúcich trestnoprávnu úpravu, a teda poskytnúť subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v Trestnom zákone a Trestnom poriadku obvinenému z trestného činu. To však neznamená, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte je postupovať striktnie podľa ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona, čo je povinnosťou len orgánov činných v trestnom konaní. Po preskúmaní danej veci kasačný súd konštatuje, že v danom prípade nedošlo k porušeniu alebo k nerešpektovaniu zásad trestania.

34. Nemožno uprieť právnomu zástupcovi sťažovateľky, že v kasačnej sťažnosti použil značné množstvo argumentácie, ale kasačný súd zdôrazňuje, že podstatnými okolnosťami sú 1/ skutočnosť, že F. K., A. K., O. L. a J. L. vykonávali v čase kontroly Inšpektorátu práce závislú prácu pre sťažovateľku 2/ títo pracovníci neboli v čase výkonu kontroly sťažovateľkou prihlásení do registra Sociálnej poisťovne, 3/ sama sťažovateľka ich tam preukázateľne prihlásila až dodatočne po začatí kontroly.

35. Správnosť žiadnej z týchto skutočností nebola relevantne spochybnená. Námietky týkajúce sa výsluchu svedkov - kontrolovaných pracovníkov sú irelevantné, pretože tí sa k otázke prihlásenia do registra Sociálnej poisťovne nevyjadrovali, podstatné pre rozhodnutie boli listinné dôkazy a záznamy v Sociálnej poisťovni produkované žalovaným, resp. na základe jeho konania. Dodatok protokolu neobsahoval žiadne zásadné skutočnosti spochybňujúce existenciu či preukaznosť vyššie uvedených skutočností a dôkazov zásadných pre záver o preukázaní spáchania správneho deliktu sťažovateľkou.

36. K ďalším námietkam sťažovateľky kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietskami sťažovateľky a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného ako aj prvoinštančného rozhodnutia.

37. Kasačný súd sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom a ani námietky sťažovateľky uvádzané v kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a dostatočne presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol podľa ustanovenia § 461 S.s.p.

38. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

39. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.